

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa o zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów w zamierzeniu projektodawców stanowi kolejny krok - obok ostatniej nowelizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze (dalej: „ustawa PGiG”), – w kierunku ograniczania barier administracyjno-prawnych w zakresie eksploatacji węglowodorów. Bezpieczeństwo energetyczne państwa, rozumiane jako stan gospodarki umożliwiający pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań ochrony środowiska jest istotnym aspektem bezpieczeństwa państwa i jego obywateli. Rada Ministrów dostrzega i konsekwentnie podejmuje zdecydowane działania w tym zakresie, co przejawia się zarówno na płaszczyźnie działań polityczno-programowych (Polityka energetyczna Polski do roku 2030), jak i konkretnych działań inwestycyjnych (budowa terminala LNG i inwestycji towarzyszących) oraz legislacyjnych (wspomniana nowelizacja PGiG, czy też przedłożony projekt). Powyższe działania mają istotne znaczenie w związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją międzynarodową, a zwłaszcza kryzysem w stosunkach między Federacją Rosyjską (głównym dostawcą gazu ziemnego do Polski), a Ukrainą (jednym z krajów przez który gaz jest do Polski przesyłany).

Chcąc dodatkowo zobrazować znaczenie powyższego problemu, warto wskazać na aktualną sytuację w zakresie dostaw gazu i występujące okresowo w tym obszarze trudności. Powyższe w pełni uzasadnia konieczność przyspieszenia działań umożliwiających uzyskanie odpowiedniej struktury bilansu dostaw gazu dla potrzeb gospodarki krajowej, zwłaszcza, że jednym z głównych kierunków polskiej polityki energetycznej, ujętym we wspomnianej Polityce energetycznej Polski do roku 2030, jest rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii. W tym kontekście istotne znaczenie mają geopolityczne i ekonomiczne korzyści dla Polski wynikające z wydobycia węglowodorów ze źródeł krajowych. Szczegółowym celem jaki stawia przed sobą Rada Ministrów jest także wspieranie działań w zakresie intensyfikacji poszukiwań i zwiększenia wydobycia krajowego, co poprawi nie tylko bezpieczeństwo energetyczne Polski, ale również pozytywnie wpłynie na stan krajowej gospodarki, co ma również bezpośrednie przełożenie na sytuację obywateli. Za szansę w powyższym zakresie należy uznać informacje o polskich złożach węglowodorów (zwłaszcza niekonwencjonalnych), tymczasem proces ich poszukiwania i rozpoznawania, a tym samym

wydobywania nie osiąga satysfakcjonującego poziomu. Analiza przyczyn takiego stanu wskazuje na niedostateczną konkurencyjność regulacyjną Rzeczypospolitej Polskiej, co objawia się nadmierną złożonością procesu inwestycyjnego w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów, ich wydobywania oraz transportowania. Istniejące normy prawne regulujące proces inwestycyjny mają charakter rozproszony i dalece niewystarczający. Do tego dochodzi przewlekłość procesu inwestycyjnego wynikająca przede wszystkim z dużej liczby niesynchronizowanych ze sobą, a koniecznych do spełnienia obowiązków ustawowych. Uwagę zwraca także długotrwałość procedur regulowania stanu prawnego nieruchomości, uzyskiwania decyzji środowiskowych, pozwoleń wodnoprawnych, uzgodnień i opinii oraz innych niezbędnych decyzji (m.in. dotyczących podziału nieruchomości i ich wyłączenia z produkcji rolniczej). W sytuacji konieczności ponoszenia przez inwestora wysokich nakładów inwestycyjnych, luki i niedostatki otoczenia prawnego zwiększają poważnie ryzyka związane z realizacją inwestycji dla podmiotów zamierzających zaangażować środki w eksploatację złóż węglowodorów. Wspomniane okoliczności znajdują odzwierciedlenie w niedostatecznym poziomie krajowego wydobycia węglowodorów i nadmiernym poziomie zależności surowcowej Polski od dostaw gazu z zagranicy, czego konsekwencją jest niedostateczny poziom bezpieczeństwa paliwowego kraju.

Doniosłość problematyki związanej z eksploatacją polskich złóż węglowodorów i istniejące w tym zakresie szanse i problemy uzasadniają potrzebę stworzenia aktu prawnego, który wprowadza regulacje umożliwiające szybkie i sprawne przeprowadzenie inwestycji w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów. Zwiększenie wydobycia węglowodorów ze źródeł krajowych możliwe jest tylko poprzez usprawnienie procesu przygotowania inwestycji, w szczególności w zakresie pozyskiwania dostępu do terenu, a także wzmocnienie organów administracji w zapewnieniu większej skuteczności procesu wydawania decyzji administracyjnych. Przyjęcie rozwiązań usprawniających przebieg procesu inwestycyjnego w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów korzystnie wpłynie na rozwiązanie problemu niedostatecznego poziomu krajowego wydobycia węglowodorów ze złóż, zarówno konwencjonalnych jak i niekonwencjonalnych, dając szansę na ograniczenie nadmiernego poziomu zależności surowcowej Polski od dostaw węglowodorów z zagranicy.

Podstawowym aktem prawnym w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania węglowodorów jest PGiG, kształtująca uprawnienia i obowiązki państwa i przedsiębiorców

we wspomnianym zakresie, zarówno na poziomie cywilnoprawnym, jak i administracyjno-prawnym. Zgodnie z PGiG, prowadzenie działalności w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż wymaga uzyskania koncesji, której udziela minister właściwy do spraw środowiska. Uzyskanie koncesji warunkuje możliwość przystąpienia do procesu inwestycyjnego w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania węglowodorów. Projektowaną regulację można uznać za systemowe uzupełnienie przepisów PGiG w zakresie poszukiwania i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż. Projekt ustawy odnosi się bowiem do kolejnego etapu działań inwestora w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania węglowodorów, tj. do procesu inwestycyjnego. Projekt ustawy nie ingeruje w rozwiązania przyjęte w ustawie PGiG, ani na etapie uzyskiwania koncesji, ani w czasie korzystania z uprawnień i wykonywania obowiązków wynikających z koncesji w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż, czy też koncesji na wydobywanie węglowodorów ze złóż. Rozwiązania proponowane w projekcie ustawy szczególnej odnoszą się do usprawnienia przebiegu procesu inwestycyjnego w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów i wydobywania węglowodorów ze złóż oraz ich transportowania, który w chwili obecnej uregulowany jest w szeregu odrębnych ustaw. Jednocześnie należy wskazać, iż systematyka i rozwiązania przyjęte w projekcie ustawy o zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów uwzględnią zasady koncesjonowania, wynikające z przepisów ustawy zmieniającej ustawę PGiG. W ślad za regulacjami wspomnianej ustawy, projektowana ustawy o zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów będzie zawierała rozwiązania upraszczające i usprawniające procedury administracyjne związane z realizacją inwestycji, które uwzględnią wprowadzony przez ustawodawcę podział na fazę poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz fazę wydobywania węglowodorów ze złóż.

Głównym założeniem projektowanej ustawy jest wprowadzenie regulacji umożliwiających znaczące przyspieszenie przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie poszukiwania i rozpoznawania oraz wydobywania ze złóż i dalszego ich transportowania, co nastąpi w oparciu o doświadczenia podobnych regulacji z innych gałęzi gospodarki, w których zamieszczenie w osobnym akcie prawnym regulacji poświęconych wyłącznie przygotowaniu oraz realizacji określonego rodzaju inwestycji, wpłynęło pozytywnie na przyspieszenie

procesów inwestycyjnych. Projekt ustawy powieła szereg rozwiązań obowiązujących w polskim systemie prawnym, w szczególności w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 roku o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu, czy w ustawie z dnia 29 czerwca 2011 roku o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących.

Głównym celem projektu jest przyjęcie rozwiązań upraszczających i usprawniających procedury administracyjne związane z realizacją inwestycji związanych z poszukiwaniem, rozpoznawaniem, wydobywaniem i transportowaniem węglowodorów. W związku z powyższym, projekt przewiduje szczególne regulacje w zakresie trybu wydawania decyzji administracyjnych, w tym m.in. skrócenie terminów na wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia (art. 4 i art. 27), decyzji o czasowym wyłączeniu gruntu z produkcji rolniczej lub leśnej (art. 5), pozwolenia wodnoprawnego (art. 11 i art. 26), czy też decyzji w przedmiocie pozwolenia na użytkowanie inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów (art. 25). Zmiany zmierzają do przyspieszenia procedury związanej z uzyskaniem przedmiotowych decyzji. Projekt zakłada również wprowadzenie szczególnych zasad lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów oraz ich transportowania, których celem jest przyspieszenie przebiegu procesu inwestycyjnego. Przyjęte w projekcie ustawy regulacje zapewnią koncesjonariuszowi możliwość uzyskania tytułu prawnego do nieruchomości, pod którymi rozciąga się własność górnicza. Zaproponowane przez projektodawcę rozwiązanie ma kluczowe znaczenie dla sprawności przygotowania inwestycji z uwagi na przyjęte w ustawie PGiG zasady koncesjonowania działalności w zakresie węglowodorów, zgodnie z którymi przedsiębiorca może uzyskać koncesję bez konieczności legitymowania się tytułem prawnym do nieruchomości niezbędnej do prowadzenia koncesjonowanej działalności. Wprowadzona regulacja ma na celu eliminację długotrwałych procedur związanych z uzyskaniem tytułu prawnego do ww. nieruchomości.

Redukcja obciążeń administracyjnoprawnych związanych z realizacją ww. inwestycji pozwoli na ograniczenie istotnych ryzyk inwestycyjnych, a tym samym zwiększy możliwość przygotowania takich inwestycji oraz ich przeprowadzenia w sposób sprawny i efektywny.

Projektowana regulacja w sposób szczególny traktuje kwestie związane z ochroną środowiska. Termin na wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach określony został na 60 dni. Trudno zatem mówić o skróceniu tego terminu w stosunku do regul ogólnych – najdłuższy przewidziany w art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego termin na załatwienie sprawy szczególnie skomplikowanej wynosi dwa miesiące od dnia wszczęcia postępowania. W sposób wyraźny w ustawie wskazano, że nie ma ona zastosowania do terenów parków narodowych i ich otulin oraz rezerwatów przyrody i ich otulin. Wyraźnie przesądzono również, że na etapie lokalizacji inwestycji opinia regionalnego dyrektora ochrony środowiska nie będzie zastępowała innych zgód i pozwoleń wymaganych na gruncie przepisów o ochronie środowiska i ochronie przyrody. Dodatkowym elementem ochrony jest również fakt, że samo rozpoznawanie i poszukiwanie węglowodorów, a także ich wydobywanie wymaga posiadania odpowiedniej koncesji, którą wydaje, określając również granice terenu na którym ona obowiązuje, Minister Środowiska, co stanowi dodatkową gwarancję ochrony obszarów o szczególnym znaczeniu, czy walorach przyrodniczych. Warto jednocześnie zauważyć, że projektowana ustawa nie jest aktem, który wprowadza w Polsce możliwość wydobywania węglowodorów – ustawa ma jedynie usprawnić proces realizacji praw uzyskanych na podstawie obowiązujących już przepisów oraz uporządkować obowiązki inwestora w powyższym zakresie.

Projektowana ustawa w mniejszym stopniu oddziałuje również na sferę postępowania administracyjnego, ograniczając się do wprowadzenia tych rozwiązań, które zmniejszają ryzyko inwestycyjne – zrezygnowano z włączania do niej przepisów, wzorowanych na innych tego typu ustawach, dotyczących, np. wyłączenia możliwości stwierdzenia nieważności ostatecznych decyzji lokalizacyjnych. Dodatkowo wzmocniono element przekazywania społeczeństwu informacji o toczących się postępowaniach administracyjnych, dotyczących kluczowych decyzji w procesie inwestycyjnym, poprzez rozszerzenie obowiązku publikacji odpowiednich ogłoszeń.

Ponadto w projekcie przewidziano wprowadzenie środków dyscyplinujących organy zaangażowane w proces decyzyjny, poprzez wprowadzenie kar za niewydanie stosownych decyzji lub innych indywidualnych aktów w terminie, przy czym zakres odpowiedzialności został ograniczony do efektywnego czasu, w którym organ ma możliwość działania – do terminów na wydanie określonego rozstrzygnięcia nie będzie wliczany czas do dokonania określonych czynności wymaganych przepisami prawa, jak również okresów zawieszenia

postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu. Przyjęta w całym projekcie kwota kary w wysokości 500 zł za każdy dzień zwłoki w wydaniu decyzji przewidzianych projektem wzorowana jest na wysokości analogicznych kar przewidzianych w innych specustawach.

Zwiększenie wydobycia ze źródeł krajowych pozytywnie wpłynie na stan polskiej gospodarki, pozwoli też poprawić bezpieczeństwo energetyczne kraju. Odwołując się do przykładu Stanów Zjednoczonych Ameryki, które są pionierem w zakresie przemysłowego wydobycia gazu i ropy naftowej z łupków, należy wskazać, iż dzięki upowszechnieniu technologii wydobycia gazu ziemnego produkcja tego surowca w tym kraju gwałtownie wzrosła, tj. z 543 mld m³ w 2000 roku do 611 mld m³ w 2010 roku. Zwiększenie wydobycia wpłynęło na zmianę ceny gazu w USA. W 2008 roku w Henry Hub cena wynosiła 8,85 \$ za Mmbtu, w roku 2010 spadła do ceny 4\$ za Mmbtu¹. Zwiększenie wydobycia, dzięki sięgnięciu po złoża niekonwencjonalne, spowodowało zmniejszenie uzależnienia Stanów Zjednoczonych Ameryki od importu gazu z zagranicy, poprawę bezpieczeństwa energetycznego tego kraju, niższe koszty funkcjonowania elektrowni spalających gaz w porównaniu z elektrowniami węglowymi i nuklearnymi oraz niższą emisję CO₂².

Założyć można, że komercyjna eksploatacja złóż węglowodorów również w Polsce będzie miała podobne pozytywne skutki dla gospodarki. Dzięki zwiększeniu wydobycia krajowego nastąpi poprawa bezpieczeństwa energetycznego Polski, zmniejszenie zależności od importu, a w dalszej perspektywie obniży się cena gazu ziemnego.

Przedstawiając powyższe, należy wskazać ponadto na kwestie związane z oceną jej zgodności z Konstytucją RP, zarówno w kontekście poprawności określenia regulowanych przez nią inwestycji jako inwestycji celu publicznego, jak i zasady proporcjonalności oraz poszanowania władztwa planistycznego gminy.

W kontekście pierwszego z poruszonych zagadnień należy wskazać, że zgodnie z opinią Rady Legislacyjnej *„projekt ustawy spełnia standard konstytucyjny odnoszący się do celu publicznego, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa. Cel ten winien*

¹ Dane za raportem British Petroleum - BP Statistical Review of World Energy 2011.

² *Gaz łupkowy – szanse i wyzwania dla Polski i Unii Europejskiej w świetle doświadczeń amerykańskich i rozwoju międzynarodowego rynku gazu.*, Raport Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, Warszawa 2011 r., s. 7.

być rozumiany w tym projekcie jako cel zasadniczy, a zarazem pośredni. Tym samym, na tym etapie procesu legislacyjnego, nie stanowi przeszkody dla uznania konstytucyjności tego projektu przyjęcie, że jego bezpośrednim celem jest stworzenie szczególnej regulacji prawnej, kreującej korzystniejszą sytuację podmiotom realizującym swój prywatny interes gospodarczy. Rada Legislacyjna zaznacza jednak, że ocena konstytucyjności przewidzianych tu rozwiązań, dokonywana po wejściu w życie ustawy, może być odmienna. Brak rzeczywistej realizacji celu publicznego mógłby bowiem wpłynąć negatywnie na ocenę dopuszczalności ingerencji we własność". Powyższe w całości potwierdza prawidłowość określenia inwestycji regulowanych projektowaną ustawą jako inwestycji celu publicznego. Powyższa konstatacja ma jednocześnie istotne znaczenie z punktu widzenia oceny projektu pod kątem zasady proporcjonalności, ponieważ potwierdza, że jej celem jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa, którą to przesłankę należy traktować jako element składowy pojęcia bezpieczeństwa państwa. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP „ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw”. W tym kontekście należy zauważyć, że projekt ustawy niewątpliwie dotyka wartości chronionych konstytucyjnie – z całą pewnością własności i innych praw majątkowych do nieruchomości, na których mają być realizowane inwestycje węglowodorowe. Projektowana ustawa zawiera niewątpliwie modyfikacje w stosunku do powszechnie obowiązujących rozwiązań w zakresie procedur sądowych oraz kwestii planowania i zagospodarowania przestrzennego. W powyższym zakresie najistotniejsza wydaje się ocena, czy taka ingerencja jest uzasadniona w świetle aksjologii konstytucyjnej, tzn. czy ograniczenie wartości chronionych konstytucyjnie jest uzasadnione ochroną innych wartości, wyżej ocenianych, w szczególności zaś, czy jest to ingerencja proporcjonalna. Odpowiedź na tak postawione pytanie jest jednoznacznie twierdząca. Jak wskazano wyżej, wartością chronioną konstytucyjnie jest m.in. bezpieczeństwo państwa. Jest to wartość na tyle istotna, iż może powodować ograniczenie w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw. Wynika to jednoznacznie z cytowanego art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Bezpieczeństwo jest pojęciem wielowymiarowym – nie dotyczy wyłącznie kwestii militarnych czy fizycznej ochrony, lecz również innych aspektów, w tym zapewnienia surowców energetycznych niezbędnych do funkcjonowania państwa oraz jego obywateli. Nie bez przyczyny w aktach prawnych rangi ustawowej pojawia się pojęcie „bezpieczeństwa energetycznego państwa”.

Nie sposób zakwestionować roli węglowodorów, w szczególności gazu ziemnego, jako strategicznego źródła energii w Rzeczypospolitej Polskiej. Zapewnienie dostaw tego surowca jest niezbędne dla funkcjonowania zarówno gospodarki, jak i wielu gospodarstw domowych. Zastąpienie gazu ziemnego innymi źródłami energii jest możliwe jedynie w teorii, przynajmniej w przewidywalnym horyzoncie czasowym. Nie ma przy tym wątpliwości, iż w obecnej sytuacji międzynarodowej, a zwłaszcza kryzysu w stosunkach między Federacją Rosyjską (głównym dostawcą gazu ziemnego do Polski), a Ukrainą (jednym z krajów przez który gaz jest do Polski przesyłany), zewnętrzne źródła dostawy gazu nie zapewniają Rzeczypospolitej Polskiej wystarczającego poziomu bezpieczeństwa energetycznego. Krajowe wydobywanie jest niewątpliwie istotnym elementem stabilności i bezpieczeństwa w tym zakresie. Projektowana ustawa zmierza do tego, żeby zwiększyć wydobywanie na terenie kraju do takiego poziomu, który bezpieczeństwo energetyczne Polski znacząco podniesienie. W ocenie projektodawców jest to w świetle aksjologii konstytucyjnej wartość wystarczająca do tego, aby wprowadzić zmiany w systemie prawnym przewidziane projektem. Są to jednocześnie rozwiązania proporcjonalne – dotyczą konstytucyjnie chronione wartości jedynie w takim stopniu, jaki jest niezbędny do osiągnięcia zakładanego celu, czyli zdynamizowania wydobywania krajowego i w konsekwencji znaczącego podniesienia poziomu bezpieczeństwa energetycznego państwa. Należy podkreślić również, iż trudno za wystarczający w tym zakresie uznać obecny stan polskich unormowań dotyczących przygotowania i prowadzenia procesów inwestycyjnych. Przedmiotowy projekt ma na celu ustalenie właściwej proporcji pomiędzy istotnym interesem z punktu widzenia całego kraju, jakim jest bezpieczeństwo energetyczne państwa, a innymi istotnymi wartościami chronionymi w polskim porządku prawnym (prawem własności, możliwością obrony swoich interesów przed niezawisłym sądem, należyłą ochroną środowiska naturalnego, czy też władztwem planistycznym jednostek samorządu terytorialnego). W ocenie projektodawców realizacja procesu inwestycyjnego w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów na zasadach ogólnych napotyka zbyt wiele przeszkód skutkujących nieuzasadnioną nieefektywnością tego procesu. Nie jest więc możliwe należyte zapewnienie ochrony konstytucyjnej wartości jaką jest bezpieczeństwo energetyczne państwa bez wprowadzenia projektowaną ustawą rozwiązań odstępujących w dużej mierze od takich ogólnych zasad. Oznacza to, iż osiągnięcie w/w celu nie jest także możliwe bez jednoczesnego ograniczenia ochrony przyznawanej w Konstytucji RP innym wartościom, takim jak wspomniane wyżej prawo własności, prawo do sądu, ochrona środowiska naturalnego, czy autonomia jednostek samorządu terytorialnego. Z drugiej strony

podkreślenia wymaga, że w porównaniu z innymi „specustawami” regulującymi procesy inwestycyjne, szereg rozwiązań proponowanych w projekcie w mniejszym stopniu ingeruje w powyższe sfery. Ponadto wprowadzono szereg unormowań, które mają uczynić tę ingerencję jak najmniej uciążliwą dla adresatów tych praw. Ustawa nie przewiduje „pełnego” wywłaszczenia właścicieli nieruchomości, na których prowadzony będzie proces inwestycyjny – inwestor uzyska jedynie ograniczone czasowo prawo do wejścia na teren cudzej nieruchomości, za słusznym odszkodowaniem (nie tylko za samo ograniczenie korzystania z nieruchomości, ale również odszkodowania za szkody powstałe w trakcie tego ograniczenia), które będzie mogło być poddane weryfikacji przez niezawisły sąd. Możliwość żądania odkupienia nieruchomości przez inwestora będzie prawem właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości. Utrata własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości będzie zatem zależna od woli właściciela lub użytkownika wieczystego. Ponadto ustawa nie wyłącza ważności gminnych planów zagospodarowania przestrzennego, zapewniając jednocześnie gminom mechanizm zablokowania niechcianych inwestycji (plan będzie mógł ustanawiać zakaz jej realizacji). Ponadto warto zauważyć, że projektowana regulacja ma ograniczony w czasie okres obowiązywania, który pozwoli na weryfikację, czy założony przez nią cel publiczny jest faktycznie realizowany.

W świetle powyższych rozważań można stwierdzić, że projekt dąży do racjonalnego wyważenia i rozstrzygnięcia konfliktu dwóch wartości: z jednej strony konstytucyjnych praw jednostki, z drugiej – ochrony bezpieczeństwa lub porządku publicznego, ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Proponowane przepisy spełniają warunki dopuszczenia ograniczenia praw jednostki dla ratowania wskazanych dóbr (w tym przypadku bezpieczeństwa energetycznego). Wprowadzone rozwiązanie – obiektywnie rzecz ujmując – zapewnia możliwość realizacji założonego celu publicznego, wydaje się niezbędne dla jego osiągnięcia, oraz kreuje właściwą proporcję pomiędzy poświęconym dobrem indywidualnym a osiągniętym efektem w postaci zwiększenia bezpieczeństwa państwa, i tym samym spełnia konstytucyjny standard proporcjonalności.

Projekt ustawy określa zasady przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów (zarówno węglowodorów konwencjonalnych, jak i niekonwencjonalnych).

Kluczowe dla projektu ustawy pojęcia zdefiniowane zostały w art. 1 ust. 2 projektu.

W art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5 projektu zdefiniowane zostały „koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie węglowodorów” oraz „koncesja uprawniająca do wydobywania węglowodorów” z uwzględnieniem systemu koncesjonowania wynikającego z PGiG w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2015 r. oraz od tej daty. „Koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie węglowodorów” oznacza koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, przed wydaniem podmiotowi, któremu koncesję tą udzielono, decyzji inwestycyjnej, o której mowa w art. 49z tej ustawy, lub koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż węglowodorów, udzieloną na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, na wniosek złożony przed dniem 1 stycznia 2015 r. Natomiast przez koncesję uprawniającą do wydobywania węglowodorów będzie rozumieć się koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż, po wydaniu podmiotowi, któremu koncesję tą udzielono, decyzji inwestycyjnej, lub koncesję na wydobywanie węglowodorów ze złoża, udzieloną na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

W rozumieniu ustawy inwestycja w zakresie poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów to przedsięwzięcie obejmujące poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów, w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 7 i 13 PGiG oraz roboty budowlane niezbędne do obsługi oraz prawidłowego wykonania tych prac (art. 1 ust. 2 pkt 10 w zw. z art. 1 ust. 2 pkt 2 i 3).

Inwestycja w zakresie wydobywania węglowodorów (art. 1 ust. 2 pkt 11) to przedsięwzięcie prowadzone na podstawie koncesji uprawniającej do wydobywania węglowodorów obejmujące prace związane ze środkami, w tym wyrobiskami górniczymi, obiektami budowlanymi, urządzeniami oraz instalacjami, przeznaczonymi do prowadzenia zakładu górniczego służącego do wydobywania węglowodorów ze złóż wraz z pozostającą w związku technologicznym z wydobywaniem węglowodorów ze złóż infrastrukturą niezbędną do jego obsługi oraz prawidłowego funkcjonowania, w tym zakłady lub instalacje oczyszczania lub obróbki oraz instalacje używane do magazynowania, z wyłączeniem instalacji magazynowych w rozumieniu art. 3 pkt 10a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne. W przypadku infrastruktury niezbędnej do obsługi oraz prawidłowego funkcjonowania zakładu górniczego zastosowano dopuszczalną w systemie klauzulę generalną. Nie jest bowiem

możliwe enumeratywne wyliczenie elementów takiej infrastruktury, gdyż prowadziłoby to do nadmiernej kazuistyki oraz nie objęłoby wszystkich niezbędnych elementów. Wyraźnie przesądzono jednak, iż ta infrastruktura powinna pozostawać w związku technologicznym z procesem wydobywania węglowodorów.

Z kolei inwestycja w zakresie transportowania węglowodorów (art. 1 ust. 2 pkt 12) to pozostające w związku technologicznym z inwestycją w zakresie wydobywania węglowodorów przedsięwzięcie obejmujące roboty budowlane w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, dotyczące:

- a) sieci gazociągów kopalnianych, z wyłączeniem gazociągów wykorzystywanych do transportu gazu ziemnego do terminalu oraz wykorzystywanych do transportu gazu ziemnego do końcowego przeładunkowego terminalu przybrzeżnego,
- b) gazociągów bezpośrednich,
- c) gazociągów służących transportowaniu wydobytych węglowodorów pomiędzy miejscem ich wydobywania, zakładem oczyszczania, zakładem obróbki lub instalacją używaną do magazynowania,
- d) gazociągów służących transportowaniu wydobytych węglowodorów z miejsca ich wydobywania, zakładu oczyszczania, zakładu obróbki do sieci przesyłowej lub sieci dystrybucyjnej,
- e) rurociągów służących transportowaniu wydobytych węglowodorów z miejsca ich wydobywania do bazy paliw płynnych (terminalu)

- przeznaczonych do transportowania wydobytych węglowodorów w granicach Rzeczypospolitej Polskiej, wraz pozostającą w związku technologicznym z wydobywaniem węglowodorów ze złóż z infrastrukturą niezbędną do ich obsługi oraz prawidłowego funkcjonowania.

Miejscem wydobywania będzie odwiert lub inne wyrobisko górnicze w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 17 PGiG, czyli przestrzeń w nieruchomości gruntowej lub górotworze powstała w wyniku robót górniczych. Użyto pojęcia „wraz z infrastrukturą niezbędną do obsługi oraz prawidłowego funkcjonowania” z tych samych względów, co w przypadku definicji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów, tzn. ze względu na niemożność wyczerpującego wyliczenia w ustawie elementów takiej infrastruktury. Przykładowo można wskazać, że budowa inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów (gazu) obejmuje budowę infrastruktury liniowej (gazociągi) wraz z elementami niezbędnymi do jego obsługi obejmującymi w szczególności: zespoły zaporowo-upustowe (ZZU), zespoły podłączeniowe

(ZP) oraz zespoły podłączeniowe tłoczni (ZPT), tłocznie gazu, węzły rozdzielcze gazu, stacje gazowe z urządzeniami do redukcji, regulacji i pomiarów paliwa gazowego, śluzy nadawcze i odbiorcze tłoków, systemy łączności i transmisji danych, w tym linie światłowodowe, linie energetyczne zasilające np. węzły, tłocznie, stacje, ZZU, system ochrony katodowej czy też urządzenia do nawaniania gazu. Ponadto będzie się w tym zakresie mieścić również infrastruktura służąca transportowaniu płynów technologicznych. Warto również zauważyć, że w przypadku inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów wyraźnie doprecyzowano, że musi ona pozostawać w związku technologicznym z wydobyciem węglowodorów ze złóż.

Inwestycje w zakresie transportowania węglowodorów nie obejmują sieci przesyłowych i sieci dystrybucyjnych oraz rurociągów przesyłowych dalekosiężnych (art. 1 ust. 4).

Aby uniknąć jakichkolwiek wątpliwości w zakresie ochrony obszarów o szczególnym znaczeniu dla ochrony przyrody, w sposób wyraźny wskazano, że ustawa nie będzie miała zastosowania do obszarów parków narodowych i ich otulin oraz rezerwatów przyrody i ich otulin, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W projekcie ustawy inwestycje w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów zostały uznane za cele publiczne w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami (art. 2 ust. 1).

Projekt wyraźnie określa relację ustawy do innych specustaw (art. 2 ust. 2). W przypadku kolizji (tj. w sytuacji gdy na tym samym obszarze mają być prowadzone różne inwestycje celu publicznego), pierwszeństwo przed inwestycjami w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów będą miały inwestycje, o których mowa w:

- 1) ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych;
- 2) ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym;
- 3) ustawie z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego;
- 4) ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu;

- 5) ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych;
- 6) ustawie z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych;
- 7) ustawie z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących.

Intencją omawianych przepisów jest jednoznaczne przesądzenie, iż inwestycje przewidziane projektowaną ustawą mają niższy priorytet niż inwestycje realizowane w ramach ustaw wymienionych w art. 2 ust. 2 projektu ustawy. Chodzi zarówno o potencjalne „kolizje prawne”, związane m.in. z niemożnością uzyskania uprawnień do realizacji innej inwestycji w razie złożenia wniosku o wydanie decyzji lokalizacyjnej, jak również faktyczną sprzeczność planowanych inwestycji, sprowadzającą się do tego, że więcej niż jednej inwestycji w tym samym miejscu nie da się zrealizować. Powyższe rozwiązanie wynika również z potencjalnej skali inwestycji węglowodorowych oraz faktu, iż osiągnięcie pozytywnych skutków stawianych przed projektowaną ustawą nie zależy w takim stopniu od konkretnych lokalizacji jednostkowych inwestycji, jak w przypadku innych specustaw.

Realizacja inwestycji w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów będzie możliwa niezależnie od ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w gminie oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa (art. 3 ust. 1). Ponadto, projekt ustawy przewiduje, iż na terenie, dla którego miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego określa przeznaczenie: zabudowy techniczno-produkcyjnej, użytkowania rolniczego, zieleni i wód, komunikacji lub infrastruktury technicznej, dopuszcza się realizację inwestycji wymienionych w art. 1 ust. 2 pkt 10-12 projektu również w przypadku, gdy nie są one przewidziane w tym planie, chyba że plan ustanawia w tym zakresie zakazy lub ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych lub aktów wydanych na ich podstawie (art. 3 ust. 2).

Ilekcroć w odrębnych przepisach, w szczególności w PGiG, podejmowanie lub wykonywanie działalności obejmującej przygotowanie lub realizację inwestycji, wymienionych w art. 1 ust. 2 pkt 10-12, uzależnione jest od zgodności lub nienaruszania przeznaczenia lub sposobu wykorzystywania nieruchomości wynikającego z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wymóg ten uważa się za spełniony w zakresie wynikającym z art. 3 ust. 1 i 2 projektu ustawy.

Warto jednocześnie zauważyć, że rozwiązanie proponowane w art. 3 projektu ustawy stanowi modyfikację normy wynikającej z art. 7 ust. 1 PGiG, który stanowi, że podejmowanie i wykonywanie działalności określonej PGiG jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach. Wynikająca z art. 3 projektu modyfikacja ogólnych reguł wynikających z art. 7 ust. 1 PGiG sprowadza się do ustawowego przesądzenia, iż realizacja inwestycji w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów nie narusza przeznaczenia określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, jeśli jest to: zabudowa techniczno-produkcyjna, użytkowanie rolnicze, zieleni i wody, komunikacja lub infrastruktura techniczna. Innymi słowy powyższe rozwiązanie stanowi w gruncie rzeczy ustawową regułę interpretacyjną co do braku sprzeczności określonych w miejscowym planie przeznaczeń (zabudowy techniczno-produkcyjnej, użytkowania rolniczego, zieleni i wód, komunikacji lub infrastruktury technicznej) z realizacją inwestycji w zakresie poszukiwania i rozpoznawania, wydobywania lub transportowania węglowodorów. Głównym celem tegoż rozwiązania jest to, aby konieczność zmiany miejscowych planów w celu dokładnego określenia przeznaczenia nieruchomości na cele poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów nie wydłużała procesu inwestycyjnego. Tym bardziej, że art. 7 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze nie wymaga tak dalece idącej zgodności z planem, lecz wymaga jedynie, aby działalność przewidziana tą ustawą „nie naruszała” przeznaczenia określonego w miejscowym planie. Podkreślić należy również, że założeniem projektowanej regulacji jest ingerencja w jak najmniejszym stopniu we władztwo planistyczne gminy. W art. 3 ust. 2 projektu wyraźnie wskazano, iż nawet w przypadku określenia w miejscowym planie przeznaczenia wskazanego w tym przepisie (zabudowy techniczno-produkcyjnej, użytkowania rolniczego, zieleni i wód, komunikacji lub infrastruktury technicznej), realizacja inwestycji węglowodorowych nie będzie dopuszczalna, jeżeli plan ustanawia w tym zakresie zakazy lub ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych lub aktów wydanych na ich podstawie. Ponadto w przypadku innego niż wyżej wymienione przeznaczenia terenu w miejscowym planie, reguła z art. 3 ust. 2 projektu nie będzie mieć zastosowania. Zatem gmina posiada skuteczne narzędzie wykonywania władzy planistycznej, jakim jest możliwość określenia innego przeznaczenia danego terenu niż wskazany w projekcie ustawy. Pamiętać należy również, że podejmowanie i prowadzenie inwestycji w zakresie poszukiwania i rozpoznawania lub wydobywania węglowodorów możliwe będzie wyłącznie

na obszarach określonych w koncesjach wydanych przez organ właściwy w sprawach geologicznych i górniczych. Inwestorzy nie będą w związku z tym mieli swobody decydowania, gdzie inwestycja będzie realizowana. Kwestia ta podlegać bowiem będzie weryfikacji przez organy udzielające koncesji na podstawie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze. Stworzenie możliwie przyjaznych dla inwestorów reguł stosowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przyczyni się niewątpliwie do sprawniejszego wykonywania uprawnień wynikających z koncesji.

Podobne rozwiązania zostały przyjęte w art. 46 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. Zgodnie z tym przepisem miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, jeżeli taka inwestycja jest zgodna z przepisami odrębnymi. Ponadto jeżeli lokalizacja inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej nie jest umieszczona w planie miejscowym, dopuszcza się jej lokalizowanie, jeżeli nie jest to sprzeczne z określonym w planie przeznaczeniem terenu ani nie narusza ustanowionych w planie zakazów lub ograniczeń. Przeznaczenie terenu na cele zabudowy wielorodzinnej, rolnicze, leśne, usługowe lub produkcyjne nie jest sprzeczne z lokalizacją inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, a przeznaczenie terenu na cele zabudowy jednorodzinnej nie jest sprzeczne z lokalizacją infrastruktury telekomunikacyjnej o nieznacznym oddziaływaniu. W przypadku braku planu miejscowego lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej innej niż infrastruktura telekomunikacyjna o nieznacznym oddziaływaniu ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, na warunkach określonych w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Lokalizacja inwestycji w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów w obszarach morskich będzie następować zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, w uwzględnieniu wymogów określonych dla tych obszarów w projektowanej ustawie.

W rozdziale 2 projektu ustawy wskazane zostały regulacje szczególne odnoszące się do trybu wydawania decyzji administracyjnych związanych z przygotowaniem i prowadzeniem prac poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów, w tym m.in. decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia w zakresie poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów (art. 4 projektu), decyzji o czasowym wyłączeniu gruntu z produkcji rolniczej lub leśnej (art. 5 projektu), czy pozwolenia wodnoprawnego (art. 11 projektu). Zaproponowane we wspomnianym zakresie zmiany zmierzają do przyspieszenia procedury związanej z uzyskaniem przedmiotowych decyzji i opierają się przede wszystkim na skróceniu ustawowych terminów rozpatrzenia sprawy.

Przepis art. 6 ust. 1 projektu ma na celu zagwarantowanie inwestorowi prawa zajęcia terenów śródlądowych wód płynących, dróg publicznych, bądź terenów linii kolejowej na czas realizacji inwestycji w zakresie poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów. Rozwiązanie to umożliwi zajęcie tych terenów na czas realizacji inwestycji, co z kolei uczyni proces realizacji inwestycji płynniejszym i również wpłynie na skrócenie czasu realizacji. Podkreślić należy, że zajęcie terenu na podstawie przedmiotowego przepisu będzie miało charakter odpłatny, na zasadach ogólnych, właściwych dla danej dziedziny. Zgodnie z art. 6 ust. 2 zdanie drugie, zajęcie terenu, o którym mowa w ust. 1, nie wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Zwolnienie inwestora z obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego wynika z przekonania projektodawców, iż w przypadku udostępnienia terenu w drodze umowy z właściwym organem, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy - Prawo wodne (lub decyzji zastępującej tę umowę), pozwala na ochronę wszystkich tych wartości prawnie chronionych, które miał na względzie ustawodawca przewidując konieczność uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Te same względy legły u podstaw analogicznego rozwiązania w art. 36 projektu.

Nie można jednakże zakładać, że w sprawach określonych w art. 6 i art. 36 ust. 3 inwestor zawsze dojdzie do porozumienia z podmiotami wskazanymi w tych przepisach. Zatem zarówno w art. 6 ust. 3, jak i art. 36 ust. 3 zastosowano rozwiązanie, zgodnie z którym, jeżeli w terminie 30 dni od dnia złożenia przez inwestora wniosku o uzgodnienie nie dojdzie do zawarcia umowy zarządcą drogi, zarządcą infrastruktury kolejowej lub z właściwym organem, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy - Prawo wodne, wojewoda, na wniosek inwestora, wydaje w tym zakresie decyzję zastępującą umowę. Decyzja określa zakres, termin i warunki zajęcia terenu, w tym wynagrodzenie z tego tytułu. Wprowadzenie takiego rozwiązania wynika z przekonania projektodawców, iż jest to najbardziej efektywny sposób

rozstrzygnięcia sporu, w którym żadna ze stron w stosunku do drugiej strony nie występuje w stosunku podległości kompetencji. Alternatywne rozwiązanie, jakim byłoby poddanie tego rodzaju sporów rozstrzygnięciu sądów powszechnych, prowadziłoby do nieuzasadnionego wydłużenia procesu inwestycyjnego.

Projektowana ustawa przewiduje w art. 7, iż w sytuacjach, gdy niezbędne jest wejście na teren cudzej nieruchomości, inwestor będzie mógł wystąpić z wnioskiem o wydanie zezwolenia na wejście na teren nieruchomości znajdującej się na obszarze objętym koncesją, w granicach którego jest uprawniony do prowadzenia prac. Jednakże podkreślić należy położenie nacisku na polubowne załatwienie sprawy przed zaangażowaniem w sprawę organu. Inwestor będzie zobowiązany w pierwszej kolejności przeprowadzić z właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości uzgodnienia, przy czym wojewoda będzie mógł skierować na ewentualne spotkanie uzgodnieniowe swojego przedstawiciela w charakterze obserwatora. Zezwolenie na wejście na teren nieruchomości wydawane będzie na czas określony w decyzji, nie dłuższy niż określony w koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie węglowodorów okres poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów (art. 7 ust. 3 projektu). Obowiązki wynikające z decyzji wojewody, w szczególności obowiązek udostępnienia nieruchomości, podlegać będą egzekucji administracyjnej.

Projektodawcy zakładają, że w przypadku przedłużenia na podstawie PGiG okresu obowiązywania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie węglowodorów, bądź też koncesji uprawniającej do wydobywania węglowodorów, inwestor będzie uprawniony do wystąpienia o decyzje pozwalające uzyskać uprawnienia do realizacji inwestycji w zakresie poszukiwania i rozpoznawania, wydobywania oraz transportowania węglowodorów na okres odpowiadający przedłużeniu danej koncesji.

Projekt reguluje również kwestie odszkodowań od inwestora za udostępnienie nieruchomości oraz szkody powstałe wskutek wejścia przez inwestora na teren nieruchomości, jak również nakłada na inwestora - po zakończeniu prac - obowiązek przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego, bądź uiszczenia odszkodowania (art. 9 i 10 projektu). Jeżeli w terminie 30 dni, licząc od dnia, w którym inwestor zgodnie z decyzją uprawniony jest do wejścia na teren nieruchomości, nie dojdzie do uzgodnienia wysokości odszkodowania, każda ze stron może się zwrócić do wojewody o ustalenie tej wysokości (odszkodowanie ustalane *ex ante*). Odszkodowanie powinno odpowiadać wysokości wynagrodzenia za oddanie nieruchomości

do korzystania oraz uwzględniać inne szkody związane z jej udostępnieniem. Koszty wyceny szkód ponosi inwestor, a ich wysokość określa wojewoda w decyzji ustalającej wysokość odszkodowania. Obowiązek wypłaty odszkodowania obciąża inwestora. Zapłata odszkodowania następuje jednorazowo, w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja podlega wykonaniu, chyba że uprawniony do otrzymania odszkodowania wnioskuje o inny sposób wypłaty. W przypadku opóźnienia w wypłacie odszkodowania należą się odsetki ustawowe. Strona niezadowolona z wysokości przyznanego jej odszkodowania w terminie 30 dni od dnia doręczenia jej decyzji o odszkodowaniu, może wnieść powództwo do sądu powszechnego. Natychmiastowa wykonalność decyzji określającej wysokość odszkodowania, której nie wstrzymuje wniesienie powództwa do sądu powszechnego, zagwarantuje właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu natychmiastową wypłatę środków z tytułu ograniczenia jego praw do nieruchomości.

Co do zasady inwestor, po zakończeniu prac w zakresie poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów, będzie obowiązany przywrócić nieruchomość do stanu poprzedniego. Jeżeli przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego nie będzie możliwe albo spowoduje nadmierne trudności lub koszty lub w trakcie okresu udostępnienia powstaną szkody, które nie zostały uwzględnione w odszkodowaniu ustalonym *ex ante*, właścicielom, użytkownikom wieczystym i osobom, którym przysługują ograniczone prawa rzeczowe, będzie przysługiwać od inwestora kolejne odszkodowanie (ustalane *ex post*).

W projekcie jednoznacznie potwierdzono stosowanie przepisu art. 29 ust. 1 pkt 28 ustawy – Prawo budowlane, zgodnie z którym pozwolenia na budowę nie wymaga budowa obiektów budowlanych służących bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej PGiG w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów. Należy jednakże zastrzec, że zakres tego odesłania poszerzono w celu objęcia nim nie tylko budowy, ale także robót budowlanych. Potwierdzono również stosowanie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co oznacza brak wymogu wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w odniesieniu do robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę. Ponadto projektowana ustawa przewiduje, iż przepis art. 30 ust. 6 pkt 2 ustawy – Prawo budowlane w zakresie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stosuje się z uwzględnieniem art. 3 projektowanej ustawy. Oznacza to, iż nie będzie podstaw do wniesienia sprzeciwu z tego względu, że budowa lub wykonywanie robót budowlanych objętych zgłoszeniem narusza ustalenia miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego, jeżeli miejscowy plan określać będzie przeznaczenie wskazane w art. 3 projektowanej ustawy.

Projekt ustawy zakłada wprowadzenie szczególnych zasad lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów (Rozdział 3). Zgodnie z projektem, lokalizacja inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów ustalana będzie na mocy decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów (art. 14 projektu). Analogicznie jak w innych szczególnych ustawach inwestycyjnych decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów będzie w sposób wyczerpujący regulowana projektowaną ustawą.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów będzie wydawana na wniosek inwestora przez właściwego miejscowo wojewodę. W przypadku zlokalizowania inwestycji na obszarze więcej niż jednego województwa, decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji wydawać będzie wojewoda, na którego obszarze właściwości znajduje się większa część nieruchomości przeznaczonych na realizację inwestycji. Organem odwoławczym będzie minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

Art. 15 projektu zawiera szczegółowy katalog dokumentów i informacji, które inwestor będzie zobowiązany dołączyć do wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów. Katalog ten jest wzorowany w zasadniczej części na analogicznym rozwiązaniu przyjętym w ustawie o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu. Wynika z szerokich skutków prawnych, jakie decyzja lokalizacyjna wywołuje w zakresie m.in. uzyskania tytułu prawnego do nieruchomości. Art. 15 ust. 3 projektu nakazuje uzyskanie przez inwestora opinii właściwych organów, przy czym zakłada się jednocześnie, iż uzyskane opinie zastąpią uzgodnienia wymagane odrębnymi przepisami. Ze względu na konieczność przyspieszenia procesu przygotowania inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów w projekcie zrezygnowano z uzyskiwania wskazanych uzgodnień, na rzecz pozyskania opinii. Jest to jedyne wyjście przecinające trwające miesiącami uzgodnienia i radykalnie przyspieszające proces inwestycyjny. Analogiczne rozwiązanie zostało przyjęte w innych szczególnych ustawach inwestycyjnych. Zaproponowano jednocześnie, ażeby ze względu na znaczenie

inwestycji dla bezpieczeństwa energetycznego państwa, katalog organów opiniujących rozszerzyć o ministra właściwego do spraw gospodarki.

W celu przyspieszenia procedury wydawania decyzji lokalizacyjnej przewidziano, iż opinie, o których mowa powyżej, będą wydawane w terminie nie dłuższym niż 21 dni, przy czym niewydanie opinii w tym terminie będzie traktowane jako brak zastrzeżeń do wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów (art. 15 ust. 5 projektu), a opinie te, zastąpią uzgodnienia, pozwolenia, opinie, zgody bądź stanowiska właściwych organów wymagane odrębnymi przepisami, z wyjątkiem opinii właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, która nie wyłącza konieczności uzyskania indywidualnych aktów administracyjnych wynikających z przepisów o ochronie przyrody (art. 15 ust. 6 projektu).

Ponadto przewiduje się, iż wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów może dotyczyć również inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów, jeżeli jest ona objęta tym samym zamierzeniem inwestycyjnym, co inwestycja w zakresie wydobywania węglowodorów (art. 15 ust. 7). Znajdzie to później odzwierciedlenie w treści decyzji (art. 20 ust. 3).

Projektowana ustawa przewiduje, iż decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów wydawane będą w terminie 45 dni od dnia złożenia stosownego wniosku (art. 16 ust. 1 projektu).

O wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów wnioskodawca będzie zawiadamiany na adres wskazany we wniosku. Właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości, na których będą lokalizowane inwestycje, zawiadomienia o wszczęciu postępowania będą wysyłane na adres określony w katastrze nieruchomości. Rozwiązanie to ma na celu uniknięcie długotrwałych procedur związanych z ustalaniem adresów stron postępowania. Niezależnie od tych zawiadomień, wszczęcie postępowania będzie przedmiotem obwieszczenia (art. 17 ust. 2 projektu). W przypadku nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości, braku ujawnienia w katastrze nieruchomości danych pozwalających na ustalenie właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości lub niewykazania prawa do spadku przez spadkobierców, jeżeli dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości objętych wnioskiem

o wydanie decyzji nie żyje, dokonanie powiadomienia następować będzie w drodze obwieszenia w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów.

Projekt ustawy przewiduje w art. 18 ust. 1 instytucję tzw. "rezerwacji terenu" realizowanej przez m.in. odmowę wydawania pozwoleń budowlanych. Z dniem doręczenia decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa i jednostki samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów, nie będą mogły być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami oraz o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. W przypadku zbycia własności nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego gruntów objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów, nabywca i zbywca będą zobowiązani do zgłoszenia do właściwego wojewody nowego właściciela lub użytkownika wieczystego, który przystąpi do toczącego się postępowania jako strona w miejsce zbywcy nieruchomości. Zmiana właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów nie ma wpływu na toczące się postępowanie; brak dokonania powyższego zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie będzie stanowić podstawy do wznowienia postępowania (art. 18 ust. 4 projektu).

Przepis art. 19 projektu ma na celu m.in. usprawnienie rozwiązań wynikających z treści art. 34 Kodeksu postępowania administracyjnego. Zamierzeniem projektodawców jest uniknięcie sytuacji, w której postępowanie o ustalenie lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów przedłuża się ze względu na toczące się postępowania sądowe, których przedmiotem jest wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych. Z tego względu przyjęto, iż w każdym wypadku organ prowadzący postępowanie wyznacza z urzędu dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych przedstawiciela, który będzie uprawniony do działania do czasu wyznaczenia przedstawiciela lub kuratora przez sąd.

Art. 20 ust. 1 projektu określa szczegółowo treść decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów. W projekcie przewiduje się, że decyzja o ustaleniu

lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów może określać i zawierać warunki wynikające z opinii właściwego organu nadzoru górniczego, właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej oraz właściwego zarządcy drogi, jeżeli są one bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji (art. 20 ust. 2).

Zgodnie z art. 21 ust. 1 projektu uwzględnieniem art. 3, do inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów, nie będzie miała zastosowania ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z wyłączeniem art. 57 tej ustawy, który do decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów stosuje się odpowiednio – przy czym przepis wyraźnie zastrzega stosowanie norm wyrażonych w art. 3 projektu. W praktyce oznacza to, że projekt nie przewiduje całkowitego wyłączenia stosowania przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w odniesieniu do inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów, ponieważ również na tym etapie znajdą zastosowanie odstępstwa od reżimu planistycznego wynikające z art. 3 projektowanej ustawy. Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów nie będzie zatem wydawana w pełnym oderwaniu od istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przewiduje się, że do decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów stosować się będzie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który nakłada na marszałka województwa obowiązek prowadzenia rejestru wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim. Ponadto ostateczna decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów będzie wiązać właściwe organy przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wojewoda obowiązany będzie przekazywać niezwłocznie wydaną decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) oraz właściwemu marszałkowi województwa. Zapropionowana koncepcja lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów w kontekście procedur wprowadzania tych inwestycji do istniejących planów lub oczekiwania na uchwalenie nowych, zapewnia znaczne przyspieszenie procesu inwestycyjnego. Zapropionowane rozwiązanie zakładające wydawanie decyzji lokalizacyjnych przez wojewodę, z uwzględnieniem art. 3 projektowanej ustawy, z jednej strony pozwoli na przyspieszenie realizacji inwestycji, z drugiej strony nie pozbawia gmin całkowicie władztwa

planistycznego. Poza tym, nawet w tych przypadkach, kiedy zgodnie z art. 3 uwzględnienie inwestycji węglowodorowej w miejscowym planie nie jest konieczne, udział jednostek samorządu terytorialnego w procesie lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów będzie zapewniony poprzez wprowadzenie obowiązku uzyskania opinii właściwego miejscowo wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

Przepis art. 23 ust. 2 projektu przewiduje analogiczne rozwiązania do tych, które są przewidziane w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w odniesieniu do decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Celem tego przepisu jest, aby organ wydający pozwolenie na budowę nie mógł kształtować lokalizacji inwestycji w sposób odmienny niż wskazano w decyzji lokalizacyjnej.

Projekt ustawy zakłada, iż pozwolenia na budowę w zakresie inwestycji związanych z wydobywaniem węglowodorów będą wydawane przez dyrektora okręgowego urzędu górniczego (art. 23 projektu). Art. 23 ust. 3 projektu przewiduje wprowadzenie, w odniesieniu do postępowania w przedmiocie pozwolenia na budowę, analogicznych rozwiązań jakie przyjęto w postępowaniu o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów.

Projekt przewiduje w art. 23 ust. 6, że odstępianie od zatwierdzonego projektu budowlanego, w części dotyczącej projektu zagospodarowania terenu, w zakresie inwestycji, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 11 i 12 projektu, nie stanowi istotnego odstępiania, o którym mowa w art. 36a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, o ile nie powoduje zwiększenia obszaru oddziaływania inwestycji. Wyłączenie obowiązku zmiany decyzji o pozwoleniu na budowę nie zwalnia z obowiązku uzyskania opinii, uzgodnień, pozwoleń i innych dokumentów wymaganych przepisami szczególnymi.

Ponadto w przypadku wykonywania w ramach inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów robót zwolnionych z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę, przepisu art. 30 ust. 6 pkt 2 Prawa budowlanego w zakresie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stosuje się z uwzględnieniem art. 3 projektowanej ustawy.

Potrzeba wprowadzenia do projektu ustawy art. 24 ust. 1 zaistniała w związku z tym, iż realizacja inwestycji na terenach zadrzewionych związana jest z potrzebą przeprowadzenia

dodatkowych procedur w zakresie m.in. usuwania drzew i krzewów. W obecnym stanie prawnym wiąże się to z uzyskaniem zezwoleń wydanych przez odpowiednie władze. Regulacje te związane są z długotrwałymi procedurami po stronie inwestora i tworzą istotne bariery w możliwości wykorzystywania terenów zadrzewionych na potrzeby inwestycji. W związku z powyższym zaproponowane zostało rozwiązanie, zgodnie z którym usunięcie drzew i krzewów następowałoby na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę, po uzgodnieniu z wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta zajmuje stanowisko w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisemnego zapytania dyrektora okręgowego urzędu górniczego, przy czym niezajęcie stanowiska w tym terminie traktuje się jako uzgodnienie. Projekt ustawy przewiduje również wyłączenie stosowania do inwestycji części przepisów rozdziału 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, regulujących procedurę uzyskiwania pozwolenia na wycięcie krzewów i drzew.

Przepis art. 26 projektu reguluje tryb wydania pozwolenia wodnoprawnego w sytuacji, w której takie pozwolenie jest niezbędne dla przeprowadzenia prac w zakresie wydobywania węglowodorów.

Art. 27 projektu nakłada na organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów obowiązek zawiadomienia organu wyższego stopnia o złożeniu wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz o wydaniu takiej decyzji w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Art. 27 ust. 3 projektu ustawy precyzyjnie określa termin wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, co w praktyce pozwoli na skrócenie procedury wydania tej decyzji i poprzedzającej jej procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Projekt ustawy zakłada również wprowadzenie szczególnych zasad lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów (Rozdział 4). Decyzja lokalizacyjna będzie wydawana przez wojewodę odrębnie dla każdego z województw na obszarze których planowana jest lokalizacja inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów. Z uwagi na fakt, iż inwestycje w zakresie transportowania węglowodorów będą w praktyce realizowane przez kilka różnych podmiotów, zakłada się możliwość składania wniosku o ustalenie

lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów przez więcej niż jednego inwestora w odniesieniu do całości lub części przedsięwzięcia (art. 28 ust. 1 projektu).

Zgodnie z projektem ustawy decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów będzie wiążąca dla zarządcy drogi wydającego zezwolenie na zajęcie pasa drogowego (art. 29 ust. 1). Rozwiązanie to ma na celu przyspieszenie realizacji inwestycji w tych wypadkach, w których konieczne jest umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej, wchodzących w skład inwestycji.

Przepisy art. 14 – 27 projektu ustawy znajdą odpowiednie zastosowanie do postępowań prowadzonych w ramach inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów, a także innych decyzji wydawanych w związku z realizacją inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów, przy czym pozwolenie na budowę inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów wydaje właściwy miejscowo wojewoda, a organem wyższego stopnia w stosunku do wojewody jest minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, z zastrzeżeniem, że w sprawach projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych oraz wykonywania innych robót budowlanych na terenie zakładu górniczego zadania z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego wykonują organy nadzoru górniczego (art. 30).

Rurociągi, których lokalizacja i budowa będzie regulowana projektowanymi przepisami, podlegać będą stosownym normom w zakresie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r., Dz.U. poz. 640), w tym przede wszystkim ustanowionym na mocy tych przepisów standardom bezpieczeństwa.

Projekt ustawy w rozdziale 5 zakłada ułatwienia w nabywaniu tytułu prawnego do nieruchomości pod inwestycje w zakresie wydobywania lub transportowania węglowodorów. Zaproponowane w tym zakresie regulacje w przeważającej mierze opierają się na rozwiązaniach funkcjonujących na gruncie krajowego porządku prawnego m.in. w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, w PGiG, czy w specustawach inwestycyjnych, tj. w ustawie z dnia 29 czerwca 2011 roku o przygotowaniu i realizacji

inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących, czy w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 roku o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu.

W art. 31 projektu przyjęto rozwiązanie, które ma na celu znaczne przyspieszenie procedury administracyjnej związanej z uzyskaniem praw do terenu pod inwestycję. Zgodnie z projektem ostateczna decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów lub decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów będą mogły wywierać skutek decyzji ograniczającej prawa właściciela lub użytkownika wieczystego oraz umożliwiać inwestorowi prowadzenie na tym gruncie inwestycji. Regulacja ta jest wzorowana na przepisie art. 125 ustawy o gospodarce nieruchomościami, który przewiduje możliwość ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, które są niezbędne do poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopalin objętych własnością górnictw (zgodnie z art. 6 pkt 8 ustawy o gospodarce nieruchomościami poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw stanowi cel publiczny). Ograniczenie to następuje w drodze decyzji starosty w sytuacji, gdy nieruchomość jest niezbędna w celu poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania kopalin objętych własnością górnictw. Ograniczenie odbywa się za odszkodowaniem wypłacanym przez przedsiębiorcę, na rzecz którego wydana została decyzja o ograniczeniu korzystania z nieruchomości.

Z uwagi na główny cel projektu ustawy, jakim jest usprawnienie i skrócenie czasu realizacji inwestycji m.in. w zakresie wydobywania węglowodorów, projekt ustawy przewiduje, iż do ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości będzie mogło dojść w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów. Zaproponowane rozwiązanie umożliwi inwestorowi sprawne uzyskanie prawa do nieruchomości niezbędnych do prowadzenia działalności w zakresie wydobywania węglowodorów. Ograniczenie to będzie mogło nastąpić na czas nie dłuższy niż określony w koncesji czas trwania fazy wydobywania węglowodorów.

Za ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości oraz szkody powstałe na skutek działań związanych z realizacją inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów, właścicielom, użytkownikom wieczystym i osobom, którym przysługują ograniczone prawa rzeczowe, przysługiwać będzie od inwestora odszkodowanie. Wysokość odszkodowania w pierwszej

kolejności powinna zostać uzgodniona między inwestorem, a właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub osobą, której przysługuje ograniczone prawo rzeczowe do nieruchomości. Jeśli do uzgodnienia nie dojdzie w terminie 2 miesięcy od dnia, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów stała się ostateczna, wówczas wysokość odszkodowania ustalona zostanie przez wojewodę w drodze decyzji. Odszkodowanie powinno odpowiadać wysokości wynagrodzenia za oddanie nieruchomości do korzystania oraz uwzględniać inne szkody związane z jej udostępnieniem (ustalenie odszkodowania *ex ante*). Strona niezadowolona z przyznanego jej odszkodowania w terminie 30 dni od dnia doręczenia jej decyzji o odszkodowaniu, będzie mogła wnieść powództwo do sądu powszechnego. W tym zakresie projektodawca również czerpał z rozwiązań przyjętych na gruncie ustawy o gospodarce nieruchomościami (art. 124b ust. 4) oraz specustawy dotyczącej inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących. Projekt ustawy przewiduje, że zarówno obowiązek zapłaty odszkodowania, jak i obowiązek pokrycia kosztów wyceny szkód ciążyć będzie na inwestorze. Tym samym, zaproponowane rozwiązania w zakresie pozyskiwania terenu niezbędnego do realizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów nie będą skutkowały koniecznością ponoszenia kosztów po stronie budżetu państwa. Zapłata odszkodowania będzie następować jednorazowo, w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja podlega wykonaniu, chyba że uprawniony do otrzymania odszkodowania wnioskować będzie o inny sposób wypłaty. W przypadku opóźnienia w wypłacie odszkodowania należec się będą odsetki ustawowe.

Mając na względzie interesy podmiotów ograniczonych w sposobie korzystania z nieruchomości projektodawca w art. 32 projektu ustawy przewidział uprawnienie właściciela lub użytkownika wieczystego do żądania wykupu nieruchomości w sytuacjach, gdy ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości jest ustanawiane na czas dłuższy niż 1 rok lub uniemożliwia dalsze prawidłowe korzystanie z nieruchomości w sposób dotychczasowy albo w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem. W tym zakresie projektodawca czerpał z rozwiązania funkcjonującego na gruncie art. 18 ust. 3 PGiG, gdzie ustawodawca stanowi o uprawnieniu właściciela lub użytkownika wieczystego do wystąpienia z żądaniem wykupu nieruchomości, jeżeli na skutek ograniczenia prawa korzystania z tej nieruchomości - co w tym przypadku następuje w drodze cywilnoprawnej - nie nadaje się ona do wykorzystania na dotychczasowe cele. Jednocześnie określono termin 3 lat od dnia wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania

węglowodorów na wystąpienie z roszczeniem o wykup. W ocenie projektodawców jest to termin wystarczający do tego, aby właściciel lub użytkownik wieczysty byli w stanie zdecydować, czy są w stanie znosić ograniczenie ich własności, czy też utrzymywanie takiego stanu nie ma sensu z ich punktu widzenia i wolą się wyzbyć własności nieruchomości na rzecz inwestora. W przypadku zapłaty odszkodowania za okres dłuższy niż do dnia przeniesienia własności nieruchomości, cenę nabycia nieruchomości pomniejsza się o kwotę stanowiącą część wypłaconego odszkodowania za okres od dnia przeniesienia własności nieruchomości do końca okresu ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. Bez powyższego pomniejszenia właściciel lub użytkownik wieczysty zatrzymywałby nienależne świadczenie za okres ograniczenia własności lub użytkowania wieczystego, kiedy te prawa nie będą już mu przysługiwać.

Jednocześnie projekt przewiduje podobne uprawnienie w zakresie możliwości wystąpienia z roszczeniem o wykup nieruchomości również dla właścicieli oraz użytkowników wieczystych nieruchomości sąsiadujących z nieruchomościami objętymi decyzjami lokalizacyjnymi. Różnica w zakresie uprawnień sprowadza się do rezygnacji z określenia terminu na wystąpienie z roszczeniem o wykup (bezterminowość tego roszczenia uzasadniona jest faktem, iż właścicielowi nieruchomości sąsiadującej nie przysługuje na mocy projektowanej ustawy odszkodowanie) oraz do wyraźnego wskazania, że przesłanki możliwości wystąpienia z roszczeniem o wykup muszą wystąpić łącznie – tj. ograniczenie korzystania z nieruchomości „głównej” musi trwać dłużej niż rok oraz ograniczenie to musi dla właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości sąsiadującej być na tyle uciążliwe, że nie będzie dalsze prawidłowe korzystanie z tej nieruchomości w sposób dotychczasowy albo w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem. Konieczność spełnienia w tym przypadku obu przesłanek łącznie jest podyktowana faktem, iż trudno wskazać jaką to uciążliwość dla właściciela nieruchomości sąsiadującej miałoby powodować samo ograniczenie korzystania z nieruchomości objętej decyzją lokalizacyjną dłużej niż 1 rok, jeżeli prowadzona tam działalność w żaden sposób nie wpływa na jego nieruchomość ani na sposób jej wykorzystywania. Z drugiej strony przyznanie takiego roszczenia może spowodować nadmierne obciążenie dla inwestora, który w skrajnej sytuacji będzie musiał liczyć się z ryzykiem konieczności wykupu wszystkich nieruchomości sąsiadujących z nieruchomościami, przez które biegnie wkopany w ziemię gazociąg. Rozwiązanie takie stałoby w sprzeczności z głównym celem jaki stawia sobie projektodawca, tj. wprowadzeniem ułatwień w zakresie inwestycji wydobywania węglowodorów oraz ich transportowania.

W związku z dopuszczalnością ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości projektodawca nakłada ponadto na inwestora, po zakończeniu realizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów, obowiązek przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego. Jeżeli przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego nie będzie możliwe albo powodować będzie nadmierne trudności lub koszty, bądź też w trakcie okresu udostępnienia powstały szkody, które nie zostały uwzględnione w odszkodowaniu ustalonym *ex ante*, właścicielom, użytkownikom wieczystym i osobom, którym przysługiwać będą ograniczone prawa rzeczowe, przysługiwać będzie odszkodowanie, które powinno odpowiadać wartości poniesionych szkód (odszkodowanie ustalane *ex post*). Również w tym przypadku zarówno koszty wyceny szkód, jak i obowiązek zapłaty odszkodowania obciąża inwestora.

Przepis art. 35 projektu przewiduje kolejną formę nabycia praw do nieruchomości pod inwestycję w zakresie wydobywania lub transportowania węglowodorów. Jako najskuteczniejsze rozwiązanie uznano wydanie przez właściwy organ administracji decyzji ograniczającej prawa właściciela albo użytkownika wieczystego i dającej możliwość inwestorowi prowadzenia na tym gruncie inwestycji. W tym zakresie wykorzystano istniejące już rozwiązania zawarte w przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami tj. w jej art. 124, z uwzględnieniem pewnych zmian. Najważniejsza z nich to przyznanie kompetencji do ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości wojewodzie. Rozstrzygnięcie w tym zakresie wydawane byłoby w ramach decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów, bądź też w pozwoleniu na budowę, albowiem praktyka dowodzi, iż skonkretyzowana potrzeba takich ograniczeń może się pojawić dopiero na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę. Jednocześnie wprowadzono uproszczoną procedurę uzgodnień dotyczących wysokości odszkodowania, która stanowi *lex specialis* wobec art. 124 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 36 projektu w przypadku, gdy inwestycja w zakresie wydobywania węglowodorów lub transportowania węglowodorów wymaga przejścia przez tereny śródlądowych wód płynących, dróg publicznych, bądź obszary kolejowe, inwestor jest uprawniony do zajęcia tego terenu, na zasadach analogicznych jak w art. 6.

Przepis art. 37 pozwoli na wprowadzenie ważnego ułatwienia w zakresie realizacji inwestycji, w przypadku konieczności korzystania w trakcie prowadzenia i eksploatacji inwestycji z terenów pokrytych wodami stanowiącymi własność Skarbu Państwa.

Przepis art. 38 nakłada na Lasy Państwowe obowiązek dokonania wycinki drzew i krzewów rosnących na nieruchomościach niezbędnych do realizacji inwestycji, zarządzanych przez ten podmiot na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach i obowiązek uprzątnięcia wyciętych drzew i krzewów. Przepisem tym projekt ustawy wprowadza kolejne ułatwienie w realizacji inwestycji, zobowiązując do współpracy w realizacji inwestycji, podmiot, którego współpraca jest konieczna. Koszty wycinki ponosi inwestor. Zgodnie z ogólnymi regułami drewno pozyskane z wycinki drzew i krzewów pozostanie w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

W związku z faktem, że większość kluczowych regulacji dotyczących inwestycji w zakresie wydobywania lub transportowania węglowodorów, związanych z ochroną gruntów rolnych i leśnych zawarta jest w projekcie ustawy, art. 39 wyłącza stosowanie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych do gruntów rolnych i leśnych objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania lub transportowania węglowodorów. Wyłączenie nie obejmuje obowiązku uiszczania należności, opłat rocznych i jednorazowego odszkodowania w razie dokonania przedwczesnego wyrębu, na zasadach określonych art. 12 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Istotnym elementem projektu ustawy jest katalog przepisów zawierających konkretne ułatwienia i uproszczenia obowiązujących procedur, w szczególności administracyjnych (Rozdział 6). Znaczna część przepisów upraszczających obecnie obowiązujące procedury dotyczy procesu budowlanego, bowiem w tym zakresie uproszczenia te są najbardziej potrzebne, aby wybudować infrastrukturę w zakresie wydobywania lub transportowania węglowodorów.

Znajdując uzasadnienie w przyjęciu nadzwyczajnych regulacji prawych w odniesieniu do inwestycji w zakresie wydobywania lub transportowania węglowodorów, projekt ustawy powiela ułatwienia przyjęte w przepisach dotychczas obowiązujących szczególnych ustaw inwestycyjnych. Art. 42 ust. 1 projektu nadaje natychmiastową wykonalność decyzjom administracyjnym wydawanym w związku z prowadzeniem prac poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów oraz realizacją inwestycji w zakresie wydobywania lub

transportowania węglowodorów. Istotą natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnych jest to, że decyzja staje się od razu wykonalna i jednocześnie stanowi tytuł egzekucyjny, a wniesienie odwołania od takiej decyzji w terminie przez jakikolwiek podmiot trzeci nie wstrzymuje wykonywania tej decyzji przez podmiot, który ją uzyskał, przystępujący na tej podstawie do realizacji poszczególnych etapów przedsięwzięć. W ocenie projektodawców tego rodzaju rozwiązanie uzasadnione jest podstawowymi celami stawianymi przed projektowaną ustawą, tj. przyspieszeniem inwestycji węglowodorowych i w konsekwencji zwiększeniem bezpieczeństwa energetycznego państwa. Pozostawienie rozwiązania, w którym nakładanie rygoru natychmiastowej wykonalności poszczególnym rozstrzygnięciom dokonywane byłoby na podstawie art. 108 kpa, powodowałoby po stronie organu wydającego decyzję konieczność wykazania w każdym przypadku, że zachodzą przesłanki określone w tym przepisie. W konsekwencji nastąpiłoby wydłużenie postępowania oraz ryzyko kwestionowania rygoru natychmiastowej wykonalności, w szczególności w przypadkach, kiedy uzasadnienie tego rygoru opierałoby się na przesłankach wynikających z celu ustawy, w istocie wspólnych dla wszystkich rozstrzygnięć, nie zaś na indywidualnych okolicznościach danej sprawy. Tymczasem natychmiastową wykonalność decyzji w ocenie projektodawców uzasadniają już same cele ustawy. Jest to zatem kwestia możliwa do rozstrzygnięcia bezpośrednio przez ustawodawcę, w związku z czym nie ma potrzeby nakładać na organy wydające decyzji dodatkowej pracy związanej z rozstrzyganiem tej kwestii, jak również narażać inwestora na ryzyko, jakie wiąże się z nadawaniem rygoru natychmiastowej wykonalności w indywidualnym trybie.

W projekcie ustawy przewidziano określone terminy dla załatwienia poszczególnych spraw od 14 do 60 dni. Wyznaczając poszczególne terminy projektodawcy kierowali się przede wszystkim stopniem skomplikowania danej sprawy oraz uzyskanymi w trakcie prac nad projektem informacjami na temat tego, jaki minimalny okres dla załatwienia poszczególnych spraw jest konieczny. Dla spraw o zbliżonym stopniu skomplikowania określone zostały analogiczne terminy. Podkreślić należy, iż w większości przypadków są one wydłużone w stosunku do innych specustaw. Wynika to z jednej strony z praktycznych doświadczeń dotyczących stosowania podobnych procedur na gruncie tych innych specustaw, z drugiej strony, co istotniejsze, z niemożności precyzyjnego przewidzenia, ile spraw danego rodzaju zawiśnie przed właściwymi organami. Ewentualna kumulacja wielu postępowań uzasadnia wydłużenie terminów w stosunku do innych specustaw.

Jednocześnie należy wyraźnie podkreślić, iż dotychczasowa praktyka dowodzi, iż nie są wystarczające rozwiązania dotyczące terminów załatwienia spraw wynikające z Kodeksu postępowania administracyjnego. Wyznaczanie w ustawach precyzyjnie określonych terminów załatwienia sprawy oraz określenie możliwości nałożenia kar pieniężnych na organ, który tych terminów nie dotrzymuje, przyczyniło się w bardzo istotnym zakresie do skrócenia okresów trwania postępowań administracyjnych na gruncie wcześniejszych specustaw. Z tego też względu mechanizm kar nakładanych na organ w przypadku niezakończoności sprawy w terminie zastosowano w możliwie najszerszym zakresie przypadków.

Wprowadzono kwalifikowane wymagania dotyczące odwołań od decyzji, obejmujące konieczność przedstawienia zarzutów przeciw decyzji, określania istoty i zakresu żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywania dowodów uzasadniających to żądanie (art. 42 ust. 3 projektu).

Ponadto projekt ustawy zakłada, że w przypadku wniesienia odwołania od decyzji, organ administracji rozpatrzy takie odwołanie w terminie 21 dni (art. 42 ust. 4 projektu). Skrócono termin rozpatrywania skarg przez sąd administracyjny do 2 miesięcy (art. 43 ust. 1 pkt 2 projektu) oraz termin rozpatrzenia skargi kasacyjnej również do 2 miesięcy (art. 43 ust. 2 projektu).

Ustawa, w przeciwieństwie do innych specustaw inwestycyjnych, nie zawiera ograniczeń dotyczących stwierdzania nieważności ostatecznej decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów.

Projekt przewiduje, iż wojewoda jest organem egzekucyjnym prowadzącym egzekucję obowiązków o charakterze niepieniężnym wynikających z decyzji administracyjnych wydanych na podstawie niniejszej ustawy. W odniesieniu do egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym organem egzekucyjnym jest właściwy naczelnik urzędu skarbowego.

W zakresie nieuregulowanym w ustawie do należności z tytułu kar wymierzanych organowi w przypadku niewydania decyzji w terminie, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.

Zmiany w obowiązujących przepisach obejmują dwie ustawy.

W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym w art. 64e w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a dotyczący wyłączenia wymogów w zakresie nacisków osi w odniesieniu do pojazdu przeznaczonego do generowania fal sejsmicznych w trakcie badań sejsmicznych wykonywanych na potrzeby realizacji inwestycji w zakresie poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów w rozumieniu projektowanej ustawy. Zmiana wynika stąd, iż przygotowanie lub prowadzenie inwestycji w zakresie poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów wymaga przejazdu po drogach publicznych pojazdu nienormatywnego, tj. tzw. wibratorów do badań sejsmicznych. Są to pojazdy o dużym gabarycie oraz o dużym nacisku na oś, toteż na ich przejazd po drogach publicznych jest wymagane specjalne zezwolenie wydawane na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym. Z uwagi na występujące w praktyce trudności oraz różną praktykę orzeczniczą poszczególnych zarządców dróg (od których zgody uzależnione jest wydanie zezwolenia) przewiduje się usprawnienie w tym zakresie. Zezwolenia będą udzielane na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, przy czym nie będą miały zastosowania ograniczenia w zakresie nacisków osi. Należy podkreślić, że wyłączenie tego ograniczenia jest jedyną modyfikacją zasad wykonywania przejazdów pojazdami nienormatywnymi, co oznacza, że o zakwalifikowaniu do poszczególnych kategorii zezwoleń na przejazd będą decydowały wyłącznie masa całkowita oraz wymiary (szerokość, długość i wysokość) pojazdów, natomiast nie będą uwzględniane naciski na oś. Tym samym podmiot ubiegający się o wdanie pozwolenia będzie zobowiązany ponosić opłaty za wydanie zezwolenie – stosownie do kategorii zezwolenia. Podobnie zastosowanie będą miały (w zależności od kategorii zezwolenia) dodatkowe wymagania określone przepisami ustawy – Prawo o ruchu drogowym, np. dot. warunków wykonania przejazdów po mostach i wiaduktach w przypadku zezwolenia kategorii V, czy też ponoszenia przez podmiot wykonujący przejazd wymagający zezwolenia kategorii VII kosztów dostosowania infrastruktury drogowej na trasie przejazdu pojazdu nienormatywnego, do których zalicza się m.in. koszty wykonania niezbędnych ekspertyz i badań odcinków dróg i drogowych obiektów inżynierskich, wykonania wzmocnienia odcinków dróg i drogowych obiektów inżynierskich, wykonania robót zabezpieczających na trasie przejazdu pojazdu oraz wykonania prac związanych z przywróceniem odcinków dróg do stanu poprzedniego lub stanu uzgodnionego z właściwym zarządcą drogi. Wprowadzenie przedmiotowej zmiany jest niezbędne z uwagi na wielorakie trudności pojawiające się w praktyce trakcie prowadzonych prac geofizycznych, badań

sejsmicznych z wykorzystaniem tzw. wibratorów sejsmicznych. W obecnych warunkach inwestorzy spotykają się z utrudnieniami w postaci m.in. (i) wymuszania na przedsiębiorcach korzystania z niepraktycznych, czasochłonnych i nieefektywnych kosztowo rozwiązań (np. wynajęcie lawet do przewozu pojazdów służących do badań sejsmicznych), (ii) wprowadzania ograniczeń dotyczących poruszania się po drogach publicznych, uniemożliwiających przejazd pojazdów nienormatywnych, nieistniejących wcześniej w danym miejscu, (iii) angażowania Policji w spory powstające w związku z przejazdami pojazdów służących do badań sejsmicznych. Projektowane rozwiązanie pozwoli ograniczyć oddziaływanie wskazanych przeszkód na realizację inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej i zaspokajania potrzeb ludności.

Przewiduje się również zmianę ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obejmującą nowelizację art. 67, 72, 75 i 80. Zmiany te polegają na uwzględnieniu w powyższych przepisach inwestycji objętych projektowaną ustawą.

Przepisy przejściowe i końcowe

Projekt przewiduje, że w przypadku, gdy lokalizacja inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów lub inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów przewidziana jest w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy, inwestor w każdym czasie może wystąpić o wydanie:

- 1) pozwolenia na budowę inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów lub inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów w trybie niniejszej ustawy;
- 2) decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów w trybie niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem że art. 15 ust. 3 pkt 1, 3, 4, 12 i 17 nie stosuje się;
- 3) decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów w trybie niniejszej ustawy, w zakresie skutków, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 7, art. 31 lub art. 35, z zastrzeżeniem że w takim przypadku:

- a) wniosek, o którym mowa w art. 15 ust. 1, zawiera dane określone w art. 15 ust. 1 pkt 7-11,
- b) przepisu art. 15 ust. 3 nie stosuje się.

Do postępowań w sprawach dotyczących inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów oraz inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy decyzją ostateczną, zastosowanie znajdują przepisy dotychczasowe.

Powyższe rozwiązania są analogiczne do przyjętych w art. 43 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu.

Jednocześnie przewiduje się, że ustawa będzie ograniczona czasowo i utraci moc z dniem 1 czerwca 2030 r. Tego rodzaju rozwiązanie wynika z intencji jak najmniejszej ingerencji w konstytucyjnie chronione prawa obywateli, tj. na czas, jaki w ocenie projektodawców jest wystarczający do osiągnięcia celów, jakie stawiają przed projektowaną regulacją. Jednakże w związku z czasowym obowiązywaniem ustawy, zaistniała konieczność wprowadzenia przepisów, które uregulują wpływ utraty mocy ustawy na rozpoczęcie na jej podstawie postępowania oraz inwestycje. Stosownie do powyższego projektowana ustawa będzie stanowić, że pozostają w mocy decyzje wydane na jej podstawie przed dniem 30 czerwca 2030 r. – jednocześnie wskazano przykładowo najważniejsze takie decyzje: o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów, o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów, o pozwoleniu na budowę inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów, o pozwoleniu na budowę inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów. Ponadto zawarto przepis, zgodnie z którym do spraw wszczętych i niezakończonych do dnia utraty mocy przez niniejszą ustawę decyzją ostateczną stosuje się przepisy dotychczasowe. Natomiast w celu zabezpieczenia uprawnień inwestorów oraz ich obowiązków wynikających z przedmiotowej ustawy wyraźnie wskazano, że inwestycje realizowane na podstawie decyzji wydanych po dniu utraty mocy przez ustawę, lecz w wyniku postępowań wszczętych przed tym dniem, będą prowadzone się na podstawie przepisów ustawy dotyczących przygotowania i realizacji takich inwestycji, w tym określających obowiązki inwestora po zakończeniu ich realizacji, także po dniu 1 czerwca 2030 r. Podobne rozwiązanie zastosowano w odniesieniu do nie zakończonych przed dniem 1 czerwca 2030 r. inwestycji w zakresie wydobywania węglowodorów, inwestycji w zakresie

transportowania węglowodorów oraz inwestycji w zakresie poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów.

Przewiduje się, iż ustawa wejdzie w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia. Określenie takiego terminu wejścia w życie ustawy jest podyktowane przede wszystkim koniecznością zapewnienia podmiotom, na które projektowana ustawa będzie oddziaływać, czasu na przygotowanie się do realizacji praw i obowiązków wynikających z nowych unormowań. W szczególności czas ten umożliwi jednostkom samorządu terytorialnego podjęcie działań mających na celu ustanowienie zakazów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jeżeli określony obszar jednostka ta chce wykorzystać na potrzeby lokalnej społeczności bądź na inny cel. Podsumowując – potrzebę zachowania odpowiedniego okresu *vacatio legis* stanowiąca jedną z zasad przyzwoitej legislacji (wywodzonych z art. 2 Konstytucji) oraz potrzebę zapewnienia należytej ochrony władztwa planistycznego jednostek samorządu terytorialnego można uznać za „ważne względy”, o których mowa w § 1 ust. 2 uchwały nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych, uzasadniające odstępstwo od określenia daty wejścia w życie ustawy na dzień 1 stycznia bądź 1 czerwca.,

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn.zm.).

W toku dotychczasowych prac wpłynęły zgłoszenia od podmiotów zainteresowanych pracami nad projektem w trybie określonym w ustawie o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (kopie w załączeniu).